

Száma: HAJ/17393-21/2022.

Előkészítő: Maginé dr. Csirke Erzsébet
aljegyző

Az előterjesztés törvényességi ellenőrzője:
Dr. Kiss Imre jegyző

ELŐTERJESZTÉS a helyi tömegközlekedés lehetőségeinek feltárásáról

A képviselő-testület a 2022. évi munkatervének elfogadásakor döntött arról, hogy a helyi tömegközlekedés lehetőségeit ebben az évben tárgyalja.

Hajdúnánáson a helyi tömegközlekedésnek nincs hagyománya, hiszen városunkban a mai értelemben vett helyi közösségi közlekedés még nem került kialakításra. Helyét betöltötte és betölti ma is a Volán a helyközi járatok belterületi útvonalán.

Önkormányzatunk hosszabb távra szóló fejlesztési dokumentumai foglalkoznak a helyi tömegközlekedés kérdésével, de legalábbis említik annak hiányát.

A 141/2020. (IX. 10.) számú Képviselő-testületi Határozattal elfogadott Hajdúnánás város 2030-ig szóló Fejlesztési Programja azt tartalmazza, hogy „A tömegközlekedés a városon kívülre jónak ítéhető, azonban hiányzik a helyi tömegközlekedés, mely összekötné a sokszor látogatott helyszíneket (intézmények, vasút, temető, strand).”

A Fejlesztési Programra épülő, a 140/2020. (IX. 10.) számú Képviselő-testületi Határozattal elfogadott, az önkormányzat 2020-2024. évekre szóló Gazdasági Program gyengeségeink között nevesíti a helyi tömegközlekedés hiányát, különösen a fürdő kapcsán.

A 2018-2023. évekre elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program az idősök esélyegyenlőségének kérdéskörében problémaként tárta fel a Fürdő utcai városi rendezvények tekintetében, hogy a távolság miatt ez a korosztály távol marad a közösségi programoktól.

Jogszabályi háttér:

A közösségi közlekedés szakmai szabályait több végrehajtási jogszabály is tartalmazza. A leglényegesebb szabályok az alábbiak:

1./ Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény: „13. § (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

...18. helyi közösségi közlekedés biztosítása; „

2./ A személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI törvény kiterjed a Magyarországon területén végzett belföldi és nemzetközi közúti és vasúti személyszállítási szolgáltatásra és nem utolsósorban az iskolabusszal, vagy közösségi busszal végzett személyszállítási szolgáltatásokra.

Ez a jogszabály kimondja, hogy az állam feladata a közösségi közlekedés biztosítása, kötelező feladata a Fővárosi Önkormányzatnak, de a többi települési önkormányzat számára csak önként vállalt feladat lehet.

E törvény 23. §-a rendelkezik arról, hogy szolgáltató kiválasztására, közszolgáltatási szerződés keretében történő megbízására pályázati eljárást szükséges lefolytatnia a következő főbb szabályok szerint:

- Belföldi személyszállítási közszolgáltatás végzésére a közlekedési szolgáltató kizárólag közszolgáltatási szerződés keretében bízható meg.
- A pályázat nyilvánosan, a verseny tisztaságát és átláthatóságát bárki számára biztosító módon zajlik. Az Európai Gazdasági Térségen kívüli székhelyű szolgáltató a pályázaton abban az esetben vehet részt, ha országában is biztosított a menetrend szerinti autóbusz-közlekedésben a nemzeti elbánás a külföldiek számára.”

3./ A díj ellenében végzett közúti árutovábbítási, a saját számlás áruszállítási, valamint az autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási és a saját számlás személyszállítási tevékenységről, továbbá az ezekkel összefüggő jogszabályok módosításáról szóló 261/2011. XII. 7.) Korm. rendelet, melyet a Magyarország területén belföldi forgalomban autóbusszal díj ellenében végzett személyszállítási tevékenységre alkalmazni kell.

4./ Az autóbuszos személyszállítási szolgáltatásnak a 181/2011/EU rendeletben nem szabályozott részletes feltételeire, az abban foglaltak alóli mentességekre, az autóbuszos személyszállítási szolgáltatási feltételekre, valamint a közúti személyszállítási üzletszabályzatra vonatkozó szabályokról szóló 213/2012. (VII. 30.) Korm. rendelet, melyben a személyi és tárgyi feltételek, az üzletszabályzat, az ellenőrzésre jogosult hatóságok felelősségi kérdések részletes szabályait határozták meg.

5./A közúti áru fuvarozói és autóbuszos személyszállítási tevékenység végzésére irányuló engedélyezési eljárás díjairól szóló 44/2004. (IV. 25) GKM rendelet ahogy a címe is tartalmazza, az engedélyezési eljárás részletszabályait határozza meg.

A helyi tömegközlekedés megszervezése során a képviselő-testületnek döntések sorozatát kell meghoznia attól függően, hogy a kérdésben milyen célt kíván megvalósítani. A főbb döntések folyamatábrája az előterjesztés 1. számú mellékletét képezi.

1./ Önkormányzatunknak **elsőként arról kell döntenie, hogy kívánja-e a közösségi közlekedést, mint önként vállalt feladatot ellátni.** Amennyiben arról dönt, hogy a feladatellátást vállalja, azt kell mérlegelnie, hogy saját maga fogja ezt a tevékenységet végezni, vagy a személyszállítási szolgáltatásokról szóló 2012. évi XLI törvény szerinti pályáztatással közszolgáltatási szerződést köt.

2./ Mindkét ellátási forma elsődleges feltétel **a költségvetési forrás megteremtése. Mivel önként vállalt feladatról van szó, központi költségvetési forrást kiegészítő támogatásként önkormányzatunk nem tud igénybe venni.** A Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény kizárólag a főváros részére állapít meg kiegészítő normatívát („2.1.3. A kötelezően ellátandó helyi közösségi közlekedési feladat támogatása jogcím”), mivel számukra a közösségi közlekedés kötelezően ellátandó feladat. A 2023. évi központi költségvetésben maradt a 2022-es finanszírozás, kizárólag a főváros számára.

A helyi közösségi közlekedés fenntartását tehát **teljes egészében az önkormányzatnak kell finanszíroznia.**

A kiadási oldat vizsgálva tájékoztatásul három önkormányzati adat:

- **Jászberény** Városi Önkormányzat most dolgozza fel a beérkezett pályázatokat, 60-70 MFt/év ajánlatot kaptak.
- **Dunaföldvár** Város Önkormányzata Képviselő-testülete előterjesztéséből kiolvasható, hogy „A 2022. évre jelentkező költség az alábbiak szerint kalkulálható: **Tanítási nap** 186 x 65.110,- Ft (2020. évi díj: 59.950,- Ft volt, 2021-ben díj emelés nem történt) = bruttó 12.110.460,- Ft, (2021. évben 187 nap, bruttó: 11.210.650,- Ft volt) **Iskola szüneti munkanapok** 68 x bruttó 33.600,- Ft (2021. évi díj: bruttó 29.600,- Ft volt) = bruttó 2.284.800,- Ft, (2021. évben 69 nap bruttó: 2.042.400,- Ft volt) **Összesen: bruttó 14.395.260,- Ft/év** (2021-ben bruttó 13.253.050,- Ft/év)
- **Dombóvár** Város Önkormányzata: 671 Ft/km díjat fizet a szolgáltatónak.

3./ **Saját feladatellátás esetén a személyi és tárgyi feltételek kialakítása a feladat.**

Amennyiben gazdasági társaság általi feladatellátást választunk, dönthet úgy a testület, hogy meglévő gazdasági társaságunk valamelyikéhez delegálja a feladatot (pl. Holding), vagy új társaságot alapít.

Dönteni kell a feladatot ellátó busz rendszerbe állításáról, beszerzéséről (legalább 1 db 9 személyes kisbusz indulásként), gépjárművezetőkről, telephely kijelöléséről.....stb. Le kell folytatnunk az engedélyezési eljárást.

Pályáztatása esetén a pályázati kiírás elfogadása a testület első feladta, majd a beérkezett ajánlatokról kell dönteni.

4./ Fontos eleme a döntéshozatalnak **az útvonalterv és a járatszámok tervezése**. Az útvonalterv alapvetően a városban működő intézmények és jelentősebb létszámot foglalkoztató munkahelyek érintésével célszerű kialakítani, figyelembe véve a már meglévő buszvárókat. A város településszerkezete és a kialakított buszvárók miatt fő közlekedési tengely nem húzható meg, a helyi közösségi közlekedés tervezett nyomvonalát több, helyi sajátosság figyelembevételével kell kialakítani (Tedej városrész, ipari park, intézmények elhelyezkedése, vasúti menetrend, Volán járatok útvonala, Fürdő.....stb)

Az előterjesztés *2. számú mellékletét* képező várostérképen jelöltük a kiépített buszmegálló helyeket, ahol a helyi közösségi közlekedés autóbuszai is megállhatnak és jelöltük a Volán által bejárt útvonalakat is.

A Volánnal történt megbeszélés szerint a helyközi járatok a helyi buszmegállókban felveszik azokat az utasokat, akik a városon belül szeretnék igénybe venni a buszközlekedést. A Magyar utcán a temető mellett kiépített buszparkolóhelyre érkező buszok azonban nincsenek járatban, így utasokat sem szállíthatnak. A temető mellett kiépített buszváró sincs, ezért a menetrendbe bekapcsolni a nagykörútnak ezt a részét jelenleg nem lehet.

Az útvonal racionalizálása a költségek tekintetében fontos, a jelenlegi ismert üzemanyag költségek alapvetően határozzák meg a szolgáltatás árát.

5./ A helyi közösségi közlekedés **viteldíját a helyi önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg**. A helyi járatok viteldíjának meghatározásakor elsődleges a költségek ismerete, a bevételek várhatóan nem fedezik a kiadásokat.

Az alábbi táblázatban néhány város buszvezetőnél váltható vonaljegyének árát mutatjuk be:

Város	Szeged	Göd	Nyíregyháza	Kaposvár	Sopron	Szekszárd	Gyöngyös	Dombóvár	Paks
Ár	450 Ft	150 Ft	340 Ft	500 Ft	390 Ft	310 Ft	300 Ft	200 Ft	200 Ft

A viteldíjak széles skálája áll rendelkezésre a közösségi közlekedést fenntartó önkormányzatoknál: diákjegy, nyugdíjas jegy, különböző bérletek, hetes, 10 napos jegytömbök.....stb.

Tisztelt Képviselő-testület!

A helyi közösségi közlekedés kialakítása és fenntartása önként vállalt feladat révén testületi döntés függvénye.

Mellette szól, hogy

- a városlakók számára ingyenesen biztosított fürdő gyógyászati kezelések egyenlő eséllyel elérhetőek lennének azok számára is, akik most a távolság és betegségük miatt nem tudják ezt igénybe venni,
- megvalósulhatna Tedej városrész bekapcsolása város közlekedésébe,
- a városszéli munkahelyek, köznevelési intézmények tömegközlekedéssel is elérhetővé válnának,
- a köznevelési intézményekbe a gyermekek szállítása a közösségi közlekedés igénybevételével csökkentené a reggeli csúcsforgalmat, a parkolóhelyhiányt az intézmények környezetében,
- a Fürdő utcai rendezvényekre történő kijutás minden korosztály számára biztosított lenne,
- a Városi Gyógyfürdő általában véve elérhetővé válna azok számára is, akik most a távolság miatt nem, vagy kevesebb alkalommal látogatnak ki oda közlekedési eszköz hiányában,
- a köztemető az idős, mozgásukban korlátozott városlakók számára is könnyen és tervezhetően elérhetővé válna,
- az autók számának csökkenése a reggeli és délutáni órákban tisztább levegőt eredményez a városban.

Problémaként jelentkezik, hogy

- a helyi közösségi közlekedés kialakításának és fenntartásának költségvetési korlátai vannak,
- a nagykorúton és azon kívül kevés kiépített buszmegálló van, éppen azokon a területeken, ahonnan a városközpont irányába, és a városközpontból a kifelé igény jelentkezne a közösségi közlekedésre. Új megállóhelyek tervezése és engedélyezése válhat szükségessé, mely többletköltséget és időt igényel.
- saját feladatellátás esetén humánerőforrás hiány lép fel, a tárgyi feltételek sem biztosítottak,
- a Volán szolgáltatási útvonalán duplikálódik a tömegközlekedés, a városlakók és az ideérkezők külön-külön szolgáltatást vesznek igénybe.
- szolgáltatások, hivatalok esetén a menetrendhez nem igazodó ügyfélfogadás, nyitva tartás lehet tapasztalható.

A fentiek alapján előterjesztem a következő

HATÁROZATI JAVASLAT -ot:

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a helyi tömegközlekedés lehetőségeinek feltárásáról szóló előterjesztést megismerte és úgy határoz, hogy

A változat

A helyi közösségi közlekedés kialakítását jelenleg nem támogatja.

Vizsgálni kell a helyközi közlekedés által rendelkezésre álló lehetőségeket, különös tekintettel a Városi Köztemető megközelítésének kérdését.

Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a helyi tömegközlekedés kialakítására, fejlesztésére megjelenő pályázatokat, melyek ismeretében és függvényében az előterjesztést a testület újra tárgyalja.

Felelős: Szólláth Tibor polgármester

Határidő: folyamatos

B változat

Hajdúnánás városban a helyi közösségi közlekedés kialakításának előkészítését meg kell kezdeni az alábbi feltételekkel:

- Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a helyi tömegközlekedés kialakítására, fejlesztésére megjelenő pályázatokat
-
-

Felkéri a polgármestert, hogy a határozatból adódó szükséges intézkedések megtételéről gondoskodjon.

Felelős: Szólláth Tibor polgármester

Határidő: 2022. december 1.

Hajdúnánás, 2022. szeptember 21.

Szólláth Tibor
polgármester